

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ СРПСКОГ ГЕОГРАФСКОГ
ДРУШТВА РЕГИОНА ЗАЈЕЧАР
(од 1953. до 2007. године)**

Подружница Српског географског друштва региона Зајечар је основана 27. децембра 1953. године као Обласна управа Српског географског друштва из Београда. Први њен председник био је Константин Чупков професор географије Гимназије у Зајечару, први секретар Живота Радосављевић професор географије Гимназије у Зајечару, а благајник Михајло Благојевић, у то време наставник историје и географије у основној школи у Великом Извору код Зајечара.

Први семинар подружница је организовала у Неготину 4. априла 1954. године. Предавање на тему "Шумарство ФНРЈ" одржала је Зага Димитријевић, а предавање "Распоред вегетације Кладова и околине" професор Димитрије Младеновић.

Дана 24. јула 1954. године, Подружница је у Зајечару организовала дружење са студентима III године Географског факултета у Београду који су екскурзирани по Тимочкој крајини. Студенте су предводили професор универзитета др Боривоје Милојевић и његов тадашњи доцент Милорад Васовић.

Трећи састанак подружнице одржан је у Књажевцу 9. октобра 1954. године. Предавања у књажевачкој Гимназији организовао је Добривоје Марковић, а у основним школама Милорад Пешић. Свим учесницима семинара предавање под називом „Привредно географске карактеристике Зајечара“ одржао је професор Живота Радосављевић из Зајечара.

Почетком 1955. године подружница је имала 22 члана. Прве недеље маја месеца исте године у Бољевцу је одржала свој пети радни састанак. Првог дана рада предавање под називом „Биљке и животиње на земљи“ одржала је Љубинка Зивгаревић из Бољевца, а предавање под називом „Румунија“ Михајло Благојевић из Зајечара, потом су учесници обишли рудник Ртањ, а по повратку у Бољевац, професор Живота Радосављевић из Зајечара је одржао предавање „Географско-привредне карактеристике Бољевца и његове околине“. Другог дана рада географи су посетили Криви вир и извориште реке Црни Тимок.

Дана 23. октобра 1959. године члановима подружнице у Зајечару предавање под називом "Италија-географски приказ" одржао је гост професор др Милисав Лутовац из Београда.

Дана 1. јануара 1956. године Подружница географа је добила свој нови назив. Расформирана је Обласна управа Српског географског друштва, а формирана Подружница географа среза Зајечар. Иста је имала 35

чланова. Изабрано је и ново руководство подружнице. За председника је изабран Живота Радосављевић, за I подпредседника Константин Чупков, за II подпредседника Михајло Благојевић, а за секретара Александар Жикић.

Дана 8. децембра 1956. год. на семинару у Зајечару предавање под називом "Нове хипотезе о постанку земље" одржао је Константин Чупков.

Подружница је крајем 1957. године имала 3 секције (по једну у Зајечару, Књажевцу и Бору). Секција у Зајечару је имала 14, секција у Књажевцу 9, а секција у Бору 7 чланова.

Актив географа општине Књажевац је 12. јануара 1958. године у основној школи „Димитрије Тодоровић Каплар“ имао два предавања. Предавање под називом „Привреда Велике Британије, Ирске и Исланда“ одржао је професор Добривоје Марковић, а предавање „Привреда долине Трговишког Тимока“ професор Надежда Станковић из Књажевца.

Дана 9. новембра 1958. године у Зајечару је одржана годишња скупштина подружнице са 30 чланова. Предавање под називом „Утисци са пута по Норвешкој“ одржао је председник подружнице, професор Живота Радосављевић.

Дана 16. и 17. маја 1959. год. одржан је састанак са географима из Ниша. Том приликом у Нишу се присуствовало предавањима „Нишка котлина“, „Ниш и аутопут“ и „Шта нам је дала овогодишња инспекција“, а у оквиру екскурзије посећена је Нишка бања. Узвратна посета нишких географа подружници региона Зајечар реализована је 3. и 4. октобра 1959. г. Одржана су предавања „Постанак и развитак Бора“ и „Привредно географске карактеристике Зајечара“, а екскурзија је направљена до Брестовачке бање.

Дана 6. децембра 1959. године одржана је годишња скупштина подружнице на којој је изабрано ново руководство. Председник подружнице је остао Живота Радосављевић, секретар Михајло Благојевић, за благајника је изабран Александар Гојић, а за чланове Јован Лазаревић, Богомир Рашић, Матеја Јеленковић и Мита Младеновић.

Дана 18. децембра 1964. г. одржана је нова скупштина подружнице са 40 чланова. За председника је поново изабран Живота Радосављевић, за секретара Михајло Благојевић, за благајника Александар Гојић, а за чланове Јован Лазаревић, Живадин Антић, Богомир Рашић и Гордана Станојевић.

Године 1961. подружница је имала 43 члана, а 18. јануара 1963. године 56 чланова. Састанака није било.

Дан 19. јануара 1964. године организован је семинар и скупштина подружница са 43 члана. Предавање под називом „Географски проблеми и апликације уопште“ одржао је др Јован Ћирић, а предавање под називом „Нека запажања у настави географије“ Александар Жикић. За председника подружнице изабран је Живота Радосављевић, за секретара Живадин Антић, а за благајника Влада Данчевић.

Почетком 1971. године у целој Тимочкој крајини било је 103 географа. Подружница је у то време била једна од најактивнијих у Србији.

Дана 3. фебруара 1971. године Српско географско друштво је Животи Радосављевићу у знак посебног признања и захвалности за плодоносни рад на развијању и популарисању географије доделило Спомен плакету, а септембра месеца исте године уручено му је и највеће признање општине Зајечар - септембарска награда града Зајечара.

Почетком 1978. године подружница има 52 члана и мења назив у Српско географско друштво – подружница Тимочке крајине.

У периоду од 1978. до 1980. године одржана су пет семинара. Три у Зајечару, један у Кладову и један у Сокобањи. Председник подружнице је био професор Живота Радосављевић.

Дана 13. децембра 1980. године у просторијама ОШ „Миленко Брковић Црни“ (данас „Десанка Максимовић“) одржана је скупштина Подружнице. Скупштини је присуствовало 37 чланова и професор др Раденко Лазаревић. Након паузе у раду Скупштина се сматра оснивачком. Изабрано је радно председништво, усвојен статут, изабран је радни одбор, прочитан је извештај о раду Подружнице за период од 1978. до 1980. године. За председника Подружнице изабран је Живота Радосављевић.

Дана 6. јуна 1981. одржан је састанак Подружнице географа за Тимочки регион у Злоту код Бора. Проф. др Раденко Лазаревић је одржао предавање на тему: Туристички уређене пећине источне Србије, а затим је организован обилазак пећине Верњикице и Злотске пећине.

Исте године одржан је састанак Подружнице географа на Бараници код Књажевца. Предавање је одржао проф. др Милорад Васовић.

Дана 26. децембра 1981. године одржана је годишња конференција Подружнице Српског географског друштва региона Зајечар. Присуствовало је 26 чланова.

Дана 29. маја 1982. г. одржан је семинар у Дому културе у Књажевцу. Присуствовало је 49 чланова. Предавања су одржали: професор Богољуб Рашић, проф. др Милорад Васовић и проф. др Славољуб Цветковић.

Дана 14. и 15. маја 1983. године организована је прослава 30-те годишњице постојања и рада Подружнице Српског географског друштва за Тимочки регион. Извештај о раду Подружнице за протеклих 30 година поднео је оснивач и њен дугогодишњи председник Живота Радосављевић. Прослава је организована у Доњем Милановцу, у хотелу „Лепенски вир“. Гости на прослави били су проф. др Милорад Васовић, проф. др Томислав Ракићевић, проф. др Душан Дукић, проф. др Јован Ћирић и мр Божидар Станишић. Другог дана рада организован је излет до Мајданпека и Рајкове пећине где је проф. др Раденко Лазаревић одржао предавање. На прослави је учествовало 117 географа и историчара из целе Тимочке крајине.

Дана 22. марта 1984. године одржана је седница Извршног одбора Подружнице. Дужност председника преузео је Михајло Благојевић, дотадашњи секретар, јер је Живота Радосављевић председник Подружнице преминуо.

Дана 12. маја 1984. године одржан је семинар у Гамзиградској бањи. О касноантичком локалитету у Гамзиграду говорио је кустос Народног музеја у Зајечару (Никола Паловић), о преображају Сарајева и околних планина након олимпијаде говорио је проф. др Милорад Васовић. Новоизабрани председник Подружнице је Михајло Благојевић.

Годишње скупштине Подружнице одржаване су у зимским месецима. Биран је извршни одбор, надзорни одбор, радно председништво и записничар, као и оверачи записника. Подношен је извештај о раду Подружнице, усвајане промене Статута, извештај надзорног одбора и план рада за наредну годину. Председништво је бројило 10 чланова, надзорни одбор три члана. Семинарски део скупштине се састојао из предавања. За 1985. годину планирана су два семинара: пролећни и зимски.

Дана 18. маја 1985. године одржан је семинар са географе и историчаре у Неготину. Предавачи су били: проф. др Томислав Ракићевић са темом „Утицај ђердапских језера на микроклиму Неготинске крајине“; проф. др Раденко Лазаревић „Спелеолошке карактеристике Стола, Великог и Малог Крша“; мр Јован Жикић „Развој привреде под утицајем економске миграције у неготинској општини“; др Иво Висковић „Друштвено политичке и економске промене у савременом капитализму и социјализму и њихов утицај на међународне односе“; проф. др Драгослав Петровић „Значај завршних борби за ослобођење наше земље са освртом на догађаје у Источној Србији“. Проф. др Милорад Васовић је у име Српског географског друштва уручио спомен плакете Браниславу Павловићу наставнику из Књажевца и Милошу Бибуловићу професору из Кладова. Након предавања учесници семинара су обишли ХЕ „Ђердап II“, ручали у селу Јабучковцу и обишли Вратну (манастир и прерасти).

Годишња скупштина Подружнице одржана је 14. децембра 1985. године у Центру за иновације у Зајечару. Изабрано је радно председништво, записничар, оверачи записника, поднет је извештај о раду Подружнице, финансијски извештај, извештај надзорног одбора, а за доделу спомен плакета предложени су: Јеремић Часлав, Цеков Кирил, Најдановић Олга и Јовановић Милунка. Пролећни семинар планиран је у Бору.

Дана 17. маја 1986. године одржан је семинар географа и историчара на Борском језеру, у хотелу „Језеро“. О развоју РТБ Бор говорио је Драган Ранђеловић; проф. др Стеван Станковић је имао тему „Вештачка језера Србије и њихов привредни и еколошки значај“, проф. др Милорад Васовић „Проблем глади у свету“; др Иво Висковић (Факултет Политичких наука –

Универзитет у Београду) „Југославија и међународни односи у документи-ма за 13. конгрес СКЈ“; мр Милутин Перовић (републички саветник за историју), „Научна и дидактичка вредност збирке историјских извора – Југославија од 1918-1978“.

Годишња скупштина Подружнице одржана је 13. децембра 1986. године у Зајечару. Састојала се из скупштинског и семинарског дела. На скупштини је изабрано радно председништво, записничар, оверачи записника, поднет је извештај о раду Подружнице, финансијски извештај, извештај надзорног одбора, за доделу спомен плакете предложен је: Кирил Цекков. Усвојен је план рада за наредну годину, а пролећни семинар је посвећен Јовану Цвијићу и обележавању 60-то годишњице његове смрти. Донет је закључак да се архива подружнице од 1953. до 1984. године преда Историјском архиву на чување. Председник Благојевић је у семинарском делу одржао предавање на тему: „Тест и његово коришћење у провери наставничког рада“.

Дана 16. маја 1987. године одржан је семинар географа и историчара у сали Музичке школе у Зајечару, посвећен шездесетогодишњици смрти Јована Цвијића. Предавачи су били: др Душан Гавриловић „Географска проучавања крашког рељефа источне Србије од Цвијићевог доба до данас“; др Стеван Станковић „Хидролошка истраживања у источној Србији од Цвијићевог доба до данас“; др Милорад Васовић „Улога Јована Цвијића у одређивању граница Краљевине СХС по завршетку првог светског рата на мировној конференцији у Версају 1919. године“; др Радош Љушић „Вук Карађић и српској револуцији од 1804-1835. године“. Приређена је изложба „Јован Цвијић и његово дело“, приређен ручак у трпезарији ОШ „Миленко Брковић – Црни“ (сада „Десанка Максимовић“) и организована помета Ромулијани.

Годишња скупштина Подружнице одржана је 12. децембра 1987. године у Центру за иновације Зајечару. Скупштини су присуствовала 43 члана. Састојала се из скупштинског и семинарског дела. На скупштини је изабрано радно председништво, записничар, оверачи записника, поднет је извештај о раду Подружнице, финансијски извештај, извештај надзорног одбора и усвојен план рада за наредну годину. Семинарски део се састојао из следећих тема: „Рад на политичком организовању социјалне демократије и њен став према догађајима из 1903. год.“ – Велимир Дамњановић, просветни саветник; „Хидрографске карактеристике слива реке Лужнице“ – Драгољуб Игњатовић, наставник ОШ „Павле Илић Вељко“ у Душановцу.

Дана 14. маја 1988. године одржан је семинар географа и историчара у Бољевцу. Семинару је присуствовало 48 чланова. Предавачи су били: др Душан Гавриловић „Крашки феномени источне Србије са хидролошким карактеристикама“; др Милорад Васовић „Светске природне и кул-

турне баштине“; др Радош Љушић „Тимочка буна“; мр Милутин Перовић (републички саветник за историју) „Писани радови у настави историје, реферати и семинари“. Након ручка учесници семинара су обишли Криви Вир и извор Црног Тимока.

Годишња скупштина Подружнице одржана је 10. децембра 1988. године у Центру за иновације Зајечару. Скупштини је присуствовало 40 чланова. Предавања на семинарском делу била су: „Облици и узроци историјског кретања друштва“ – Велимир Дамњановић, просветни саветник и „Вулкански облици рељефа Црног Врха и околине“ – Вукашин Вукадиновић, професор Рударско металуршке школе у Бору.

Дана 13. маја 1989. године одржан је семинар Подружнице у сали Дома културе у Књажевцу. Теме на семинару су биле: „Депопулација становништва у пограничним крајевима источне Србије“ др Милорад Васовић; „Туризам као фактор развоја у пограничним општинама источне Србије“ др Стеван Станковић; „Савремена политичка збивања код нас и у свету“ др Иво Висковић; „Обележавање 600-то годишњице Косовске битке“ мр Велимир Дамњановић. Након предавања и дискусије, учесници су посетили археолошки локалитет „Равна“ у селу Равна.

Годишња скупштина Подружнице региона Зајечар, одржана је 16. децембра 1988. године у ОШ „Ђура Јакшић“ у Зајечару. Скупштини је присуствовало 54 чланова. Скупштински део је имао уобичајен дневни ред, а предавања на семинарском делу су била: „Заштита човекове природне средине – деградација тла у сливу реке Тимок“ Михајло Благојевић; „Однос Србије и суседних земаља од 1903. до 1914. и став социјалне демократије према питањима спољне политике“ мр Велимир Дамњановић.

19. маја 1990. године одржан је семинар у Кладову, семинару је присуствовало 40 чланова. На семинару су реализоване следеће теме: „Академик Милисав Лутовац и његово дело“ др Милорад Васовић; „Економско географски проблеми и туризам у Ђердапу“ др Милорад Васовић; „Поплава – један од најзначајнијих водопривредних проблема у Србији“ др Љиљана Гавриловић; „Нацрт нових програма историје у основним и средњим школама“ мр Милутин Перовић.

Годишња скупштина Подружнице региона Зајечар, одржана је 15. децембра 1990. године. Скупштини је присуствовало 32 члана. Рад се одвијао у два дела: семинарски део и годишња скупштина. У првом, семинарском делу, остварене су следеће теме: „Становништво Тимочке крајине до 14. века“, предавач Славољуб Гацовић, дипломирани историчар уметности; „Типологија општина Србије према социјално – економским обележјима методом Кластерске анализе“ мр Јован Жикић; „Значај Коришћења музејских експоната у настави историје“ мр Велимир Дамњановић. Други део чинила је годишња скупштина са уобичајеним дневним редом.

Дана 18. маја 1991. године одржан је семинар у Мајданпеку. Присуствовало је 45 чланова (наставници географије и историје). Предавачи на семинару су били: др Милорад Васовић – „Јован Цвијић као претеча комплексног истраживања животне средине“; др Томислав Ракићевић – „Поремећај озонског омотача и утицај на промену климе на нашој планети“; др Раде Михаљчић – Средњевековна култура Србије и неке карактеристике Душановог законика“; др Сава Живанов – „Промене у земљама Источне Европе, узроци, карактер и изгледи“; др Раденко Лазаревић „Рајкова пећина“. Након предавања учесници су обишли Рајкову пећину.

Дана 16. новембра 1991. године Извршни одбор је одржао седницу у просторијама ОШ „Миленко Брковић – Црни“ (данас „Десанка Максимовић“). Седници су присуствовали: Михајло Благојевић председник, Драгомир Крстић секретар, Цеков Кирил благајник и Томислав Митић члан.

Дана 16. маја 1992. године одржан је семинар и годишња скупштина Подружнице, у сали Музичке школе у Зајечару. Било је присутно 75 чланова. Семинарски део је садржао пет предавања. Др Милорад Васовић „Проблеми одређивања граница“; Др Сима Ћирковић (професор Филозофског факултета) „Улога историје у плуралистичком друштву“; Др Стеван Станковић „Дурмитор – светска природна баштина“; Др Слободанка Станковић (Институт за примену нуклеарне енергије) „Животна средина и радијација са примерима из источне Србије“; Др Душан Гавриловић „Хаваји – вулкански туризам“. Након семинарског дела одржана је годишња скупштина. За новог председника је изабран Томислав Митић, за секретара Борко Вељковић, а за благајника Лидија Савић.

Уследила је пауза у раду до 1997. године.

Дана 24. маја 1997. године одржан је семинар у просторијама Музичке школе у Зајечару. Предавачи су били проф. др Милорад Васовић са темом „Дрина, окосница српских земаља“, др Слободанка Станковић „Начин ускладиштења нуклеарног отпада“, проф. др Стеван Станковић „Туристичке могућности Источне Србије“, проф. др Раде Михаљчић „Односи Србије и Византије“ и др Синиша Мишић „Нове географске карте и атласи“.

Дана 30. маја 1998. г. одржан је семинар географа и историчара у просторијама Музичке школе у Зајечару са темама: „800 година Хиландара“ – проф. др Миодраг Васиљевић, „Миграциона кретања Срба“ – проф. др Милорад Васовић, „Геноцид над српским народом у 20. веку“ – др Милан Булајић, „Геоморфологија Источне Србије“ – проф. др Душан Гавриловић и „Допринос географској науци др Синише Станковића“ – проф. др Стеван Станковић.

Затим је поново уследила пауза до априла 2007. године.

Априла 2007. године у школама осам општина бившег региона Зајечар (у Бољевцу, Бору, Неготину, Књажевцу, Сокобањи, Мајданпеку, Кладову и Зајечару) радило је 70 географа.

Семинар са темама: „Бела куга у Србији“ др Марина Тодоровић (председник Српског географског друштва) Географски институт „Јован Цвијић“ САНУ Београд, „Лимнологија, наука о језерима“ професор др Стеван Станковић Географски факултет Београд, „Природни камени мостови“ Миодраг Велојић из Зајечара и „Развој туристичког центра Стара планина“ Драгица Јоцић из Књажевца, одржан је 14. априла 2007. г. у просторијама основне школе „Десанка Максимовић“ у Зајечару. Том приликом изабрано је и ново руководство – за председника је изабран Миодраг Велојић из Зајечара, за подпредседника Драган Петровић из Књажевца, а за секретара Ивана Николић из Зајечара. Из сваке општине је изабран члан Извршног одбора. Из општине Бољевац је за члана Извршног одбора изабран Игор Војнић, из општине Бор Александра Тошић, из општине Мајданпек Деса Саларевић, из општине Неготин Борис Јоцев, из општине Књажевац Драган Петровић, из општине Зајечар Ивана Николић, из општине Сокобања Ана Хачипавловић и из општине Кладово Јован Србуловић.

Подружница СГД у Зајечару